

Valsts sociālās
apdrošināšanas
aģentūra

Izmaiņas vecāku pabalsta saņemšanā no 2023.gada

Publicēts: 29.11.2022.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra informē, ka no 2023.gada mainās vecāku pabalsta piešķiršanas un izmaksas nosacījumi pabalsta saņēmējiem, kuriem bērns piedzims 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk. Par bērniem, kuri dzimuši 2023.gada 1.janvārī vai vēlāk, kopējais vecāku pabalsta saņemšanas laiks būs noteikts mēnešos, kurus skaita no bērna dzimšanas dienas.

Kopējo vecāku pabalsta saņemšanas periodu veidos vecāku pabalsta pamatdaļa un vecāku pabalsta nenododamās daļas. Nenododamā daļa katram vecākam būs divi mēneši.

Vecāki varēs izvēlēties:

Pabalsta kopējo periodu 13 mēnešus no bērna piedzimšanas dienas, no kuriem:

9 mēnešu pamatdaļa vienam no vecākiem jāizmanto līdz bērna viena gada vecumam. Šajā 9 mēnešu periodā ieskaita arī maternitātes pabalsta saņemšanas periodu.

divu mēnešu nenododamo daļu māte var izmantot līdz bērna astoņu gadu vecumam

divu mēnešu nenododamo daļu tēvs var izmantot līdz bērna astoņu gadu vecumam.

Izvēloties 13 mēnešu periodu, vecāku pabalsta apmērs ir 60% no pabalsta pieprasītāja vidējās iemaksu algas.

! Neatrodies bērna kopšanas atvaļinājumā un turpinot strādāt, vecāku pabalsta pamatdaļu var saņemt 50% no piešķirtā pabalsta apmēra.

! Pabalsta nenododamo daļu var saņemt tikai un vienīgi atrodoties bērna kopšanas atvaļinājumā vai negūstot ienākumus kā pašnodarbinātajam.

vai

Pabalsta kopējo periodu 19 mēnešus no bērna piedzimšanas dienas, no kuriem;

15 mēnešu pamatdaļa vienam no vecākiem jāizmanto līdz bērna pusotra gada vecumam. Šajā 15 mēnešu periodā ieskaita arī maternitātes pabalsta saņemšanas periodu.

divu mēnešu nenododamo daļu māte var izmantot līdz bērna astoņu gadu vecumam,

divu mēnešu nenododamo daļu tēvs var izmantot līdz bērna astoņu gadu vecumam.

Izvēloties 19 mēnešu periodu, vecāku pabalsta apmērs ir 43,75% no pabalsta pieprasītāja vidējās iemaksu algas.

! Neatrodies bērna kopšanas atvaļinājumā un turpinot strādāt, vecāku pabalsta pamatdaļu var saņemt 50% no piešķirtā pabalsta apmēra.

! Pabalsta nenododamo daļu var saņemt tikai atrodoties bērna kopšanas atvaļinājumā vai negūstot ienākumus kā pašnodarbinātajam.

Svarīgi! Vecāku pabalsta pamatdaļas periodā, kurš jāizmanto no bērna dzimšanas dienas līdz bērna viena gada vai pusotra gada vecumam, tiek ietverts arī maternitātes pabalsta izmaksas periods.

Lai saprastu, kā nosaka periodu, par kuru var saņemt vecāku pabalstu, iepazīstieties ar [apreķina piemēru](#).

Maternitātes un vecāku pabalstu par to pašu bērnu vienlaikus saņemt nevar. Ja bērna mātei ir piešķirts maternitātes pabalsts, tad vecāku pabalsta pamatdaļu viens no vecākiem varēs saņemt ar nākamo dienu pēc maternitātes pabalsta izmaksas beigu datuma. Maternitātes pabalsta apmērs ir 80% no pabalsta pieprasītāja vidējās iemaksu algas.

Lai iegūtu tiesības saņemt vecāku pabalstu:

jābūt sociāli apdrošinātam, proti, darba ņēmējam vai pašnodarbinātajam;

sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām jābūt veiktām ne mazāk kā trīs mēnešus pēdējo sešu mēnešu laikā vai ne mazāk kā sešus mēnešus pēdējo 24 mēnešu laikā pirms mēneša, no kura tiek piešķirts vecāku pabalsts.

Šie nosacījumi attiecas arī uz personām, kurām nodots bērns ārpusģimenes aprūpē vai adoptētājiem.

Vecākiem jāvienojas:

kāds būs kopējais periods vecāku pabalsta saņemšanai – 13 mēneši vai 19 mēneši;

kurš no vecākiem saņems vecāku pabalsta pamatdaļu – pamatdaļas periods, kas ietver arī maternitātes pabalsta saņemšanas periodu (ja tāds par bērnu ir piešķirts pēc bērna piedzimšanas), ir 9 mēneši vai 15 mēneši;

kad katrs no vecākiem izmantos savu vecāku pabalsta nenododamo daļu, kas ir divi mēneši.

🔗 *Piemērs:*

Bērns piedzimis 2023.gada 1.janvārī, māte saņem maternitātes pabalstu (56 kalendāra dienas no 1.janvāra līdz 25.februārim). Vecāki vienojas, ka vecāku pabalsta pamatdaļu saņems māte. Vecāki izvēlas 19 mēnešu kopējo pabalsta saņemšanas periodu. Tātad mātei no bērna piedzimšanas dienas līdz bērna pusotra gada vecumam ir tiesības saņemt vecāku pabalsta pamatdaļu un maternitātes pabalstu, kas kopā ir 15 mēneši (vecāku pabalsta pamatdaļas ilgums ir 15 mēneši, no kuriem atņem 56 kalendāra dienu maternitātes pabalsta saņemšanas periodu). Vecāku pabalsta nenododamo daļu katrs vecāks var saņemt līdz bērna astoņu gadu vecumam.

Kā vecāki var saņemt pabalsta nenododamo daļu:

vecāks, kurš saņem vecāku pabalsta pamatdaļu – pēc pamatdaļas saņemšanas jebkurā laikā līdz bērna astoņu gadu vecumam,

otrs vecāks – jebkurā laikā no bērna dzimšanas brīža līdz bērna astoņu gadu vecumam, arī laikā, kad otrs vecāks saņem maternitātes pabalstu, vecāku pabalsta pamatdaļu vai nenododamo daļu,

divu mēnešu periodu var dalīt vairākos posmos, no kuriem īsākais laiks ir viena nepārtraukta kalendārā nedēļa.

! IZŅĒMUMI, kad abas nenododamās daļas var izmantot viens vecāks:

bērnam nav atzīta vai noteikta paternitāte,

otrs vecāks ir miris,

otram vecākam ir atņemtas vai pārtrauktas aizgādības tiesības, ar nosacījumu, ka šī daļa nav jau piešķirta un izmaksāta citai personai.

🔗 *Piemērs:*

Vecāki ir izlēmuši, ka par savu jaundzimušo bērnu vecāku pabalstu saņems 19 mēnešus. Mātei ir piešķirts maternitātes pabalsts. Vecāki ir vienojušies, ka pabalsta pamatdaļu, kuras saņemšanas periods kopā ar maternitātes pabalsta saņemšanas laiku ir 15 mēneši no bērna dzimšanas dienas līdz bērna pusotra gada vecumam, izmantos māte. Māte savu divu mēnešu nenododamo daļu izmanto uzreiz pēc vecāku pabalsta pamatdaļas saņemšanas, tādejādi turpinot saņemt pabalstu nepārtraukti.

1.variants Tēvs savus divus mēnešus izvēlas tūlīt pēc tam, kad māte izmantojusi savus divus mēnešus.

Tā kā vecāki ir izvēlējušies kopējo vecāku pabalsta saņemšanas periodu 19 mēnešus, tad gan pamatdaļas, gan nenododamo divu mēnešu pabalsts būs 43,75% apmērā no pabalsta saņēmēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas. Mātei, piešķirot pabalstu, aprēķinās vidējo algu no viņas ienākumiem, bet tēvam nenododamās daļas apmēru aprēķinās no viņa ienākumiem.

2.variants Tēvs vienu no saviem diviem mēnešiem izmantos kopā ar māti tajā laikā, kad viņa saņem maternitātes pabalstu, bet otru mēnesi vēlāk, Lai saņemtu pabalsta nenododamo daļu, tēvam ir jāpieprasa darba devējam bērna kopšanas atvaļinājums.

 [Izmaiņas vecāku pabalsta saņemšanā par bērniem, kas dzimuši no 2023.gada](#)

 [Kad un kā var saņemt vecāku pabalsta divu mēnešu nenododamo daļu](#)

 [Vecāku pabalsta un nenododamās daļas aprēķina piemērs](#)

 [Jautājumi un atbildes](#)

<https://www.vsaa.gov.lv/lv/jaunums/izmainas-vecaku-pabalsta-sanemsana-no-2023gada>